

SPIS TREŚCI

1. Zasady leczenia miejscowego – Maria Cisto	15
Wprowadzenie – zasady ogólne	15
Uwalnianie	16
Adsorpcja	16
Absorpcja	16
Resorpcja	18
Podłoża (syn. zaróbki, nośniki)	19
Wybrane grupy leków stosowanych miejscowo	30
Kortykosteroidy	30
Leki immunosupresyjne i immunomodulujące	35
Retinoidy	37
2. Zasady leczenia ogólnego – Jacek Szebietowski, Rafał Białynicki-Birula	40
Wprowadzenie	40
Kortykosteroidy	40
Leki immunosupresyjne	43
Retinoidy	45
Sulfony	46
Antybiotyki	47
Leki przeciwwgrzybicze	49
Leki przeciwhistaminowe	51
3. Niefarmakologiczne metody leczenia – Jacek Szebietowski, Rafał Białynicki-Birula	54
Wprowadzenie	54
Leczenie chirurgiczne	54
Elektrokoagulacja	56
Laseroterapia	56
Krioterapia	57
Radioterapia	58
Fototerapia i fotochemioterapia	59

4. Choroby bakteryjne – Tomasz Kołodziej, Rafał Białynicki-Birula	62
Wprowadzenie	62
Zakażenia gronkowcowe	62
Zakażenia mieszane	65
Zakażenia paciorkowcowe	66
Zakażenia prątkami	68
Zakażenia krętkami	69
Inne zakażenia bakteryjne	70
5. Grzybice – Jacek Szebietowski	74
Wprowadzenie	74
Grzybica owłosionej skóry głowy	76
Grzybica brody	78
Grzybica stóp	79
Grzybica rąk	81
Grzybica skóry gładkiej	81
Grzybica pachwin	82
Grzybica paznokci	82
Kandydoza błony śluzowej jamy ustnej	86
Kandydoza błony śluzowej narządów płciowych	87
Kandydoza skóry	88
Kandydoza paznokci	89
Łupież pstry	90
Pleśńnica paznokci	91
6. Choroby wirusowe – Małgorzata Żak-Prelich	94
Wprowadzenie	94
Opryszczka zwykła	94
Półpasiec	96
Kłykciny kończyste	98
Brodawki zwykłe	100
Brodawki stóp	102
Brodawki płaskie	104
Mięczak zakaźny	105
Bowenoid papulosis	108
7. Choroby pasożytnicze – Joanna Maj, Ewa Plomer-Niezgoda	110
Wprowadzenie	110
Wszawica	110
Świerzb	114
Larwa wędrująca	117
8. Pokrzywka i wstrząs anafilaktyczny – Bernard Panaszek, Zbigniew Machaj	120
Wprowadzenie	120

Pokrzywka i obrzęk naczynioruchowy	121
Pokrzywka alergiczna i obrzęk naczynioruchowy	122
Pokrzywka niealergiczna i obrzęk naczynioruchowy	124
Pokrzywka „aspirynowa” i obrzęk naczynioruchowy	133
Pokrzywka idiopatyczna i obrzęk naczynioruchowy	135
Pokrzywka objawowa i obrzęk naczynioruchowy	137
Wstrząs anafilaktyczny	137
9. Choroby alergiczne – Grażyna Szybejko-Machaj, Zbigniew Machaj	141
Wprowadzenie	141
Atopowe zapalenie skóry	142
Łupież biały	148
Zapalenie pieluszkowe	149
Kontaktowe zapalenie skóry. Wyprysk kontaktowy	150
10. Choroby rumieniowe – Joanna Maj, Ewa Plomer-Niezgoda	157
Wprowadzenie	157
Rumień wielopostaciowy	157
Toksyczna nekroliza naskórka	160
Rumień trwały	163
Rumień guzowaty	164
Zespół Sweeta	166
Rumień obrączkowaty odśrodkowy	167
Rumień nekrolityczny wędrujący. Glukagonoma	167
Rumień wyniosły i długotrwały	168
11. Fotodermatozy – Małgorzata Żak-Prelich, Anna Woźniacka	172
Wprowadzenie	172
Wielopostaciowe osutki świetlne	172
Przewlekłe zmiany posłoneczne	174
Pokrzywka świetlna	176
Oparzenie słoneczne	177
Odczyny fototoksyczne	178
Odczyny fotoalergiczne	179
12. Świąd – Jacek Szepietowski	182
13. Choroby grudek-złuszczające – Maria Barancewicz-Łosek, Grażyna Szybejko-Machaj	189
Wprowadzenie	189
Liszaj płaski	189
Przyluszczyca	192
Łupież czerwony mieszkowy	195
Łupież różowy Giberta	196
Zespół Gianottiego-Crostiego	197

Liszaj łśniący	198
Liszaj przewlekły	198
Liszaj pasmowaty	199
14. Łuszczyca – Piotr Nockowski, Jacek Szepietowski	201
15. Choroby pęcherzowe – Rafał Białynicki-Birula	216
Wprowadzenie	216
Pęcherzyce	217
Pęcherzyca zwykła	217
Pęcherzyca bujająca	221
Pęcherzyca liściasta	222
Pęcherzyca rumieniowata	223
Pęcherzyca łojotokowa	223
Pęcherzyca opryszczkowa	224
Pęcherzyca paraneoplastyczna	225
Inne choroby pęcherzowe	226
Pemfigoid pęcherzowy	226
Pemfigoid bliznowaciejący	228
Opryszczki (pemfigoid) ciężarnych	230
Nabyte pęcherzowe oddzielanie się naskórka	231
Zapalenie opryszczkowe skóry, choroba Duhringa	233
Linijna IgA pęcherzowa dermatosa	234
16. Choroby tkanki łącznej – Rafał Białynicki-Birula, Tomasz Kołodziej	237
Wprowadzenie	237
Toczeń rumieniowaty	238
Układowy toczeń rumieniowaty	238
Toczeń polekowy	242
Podostra skórna postać tocznia rumieniowatego	243
Toczeń rumieniowaty noworodków	245
Postać ogniskowa (przewlekła) tocznia rumieniowatego	246
Postać podskórna (głęboka) tocznia rumieniowatego	248
Twardzina	249
Twardzina układowa	249
Twardzina ograniczona	252
Atrophoderma Pasini-Pierini	255
Eozynofilowe zapalenie powięzi. Zespół Shulmana	255
Zapalenie skórno-mięśniowe	256
Mieszana choroba tkanki łącznej. Zespół Sharpa	258
Inne choroby tkanki łącznej	259
Zespół antykardiolipinowy	259
Zespół Sjögrena	260
Liszaj twardzinowy i zanikowy	261
Guzkowe zapalenie tętnic	262

17. Choroby naczyniowe – Ryszard Żaba, Jacek Szepietowski	265
Wprowadzenie	265
Układowe zapalenia naczyń	265
Plamica Schönleina–Henocha	266
Ziarniniakowatość Wegenera	267
Zespół Churga–Strauss	268
Mikroskopowe zapalenie naczyń	269
Zespół Kawasaki	269
Zapalenie tętnicy skroniowej	270
Guzowate zapalenie naczyń	271
Plamice	272
Plamica palpacyjna	272
Plamica niepalpacyjna	275
Zapalenie naczyń o nieznanej etiologii	276
Piodermia zgorzelinowa	277
Owrzodzenia podudzi	281
18. Choroby ziarniniakowe i mastocytozy – Ewa Plomer-Niezgoda, Joanna Maj	287
Choroby ziarniniakowe	287
Sarkoidoza	288
Ziarniniak obrączkowy	291
Ziarniniak kwasochłonny twarzy	293
Zespół Melkersona–Rosenthala	294
Obumieranie tłuszczowate	295
Mastocytozy	296
19. Porfirie – Tomasz Kołodziej	301
Wprowadzenie	301
Porfiria skórna późna	301
20. Genodermatozy – Ewa Plomer-Niezgoda, Joanna Maj	303
Wprowadzenie	303
Rybia łuska zwykła	304
Rybia łuska związana z płcią	306
Rybia łuska wrodzona	307
Rybia łuska jeżasta	308
Rogowiec dłoni i stóp	309
Rogowacenie przymieszkowe	311
Choroba Dariera	312
Nerwiakowlóknikowatość	313
Zespół stwardnienia guzowatego	314
Skóra pergaminowata i barwnikowa	315
Łagodna przewlekła pęcherzyca	316
Pęcherzowe oddzielanie naskórka wrodzone	317

21. Znamiona i nowotwory łagodne – Jacek Szepietowski	322
Wprowadzenie	322
Znamiona	323
Znamiona barwnikowe nabyte	323
Znamiona barwnikowe wrodzone	323
Znamię Spitz'a	324
Znamię Suttona	324
Znamię błękitne	325
Zespół znamion atypowych	325
Znamię naskórkowe	326
Znamię łojowe	326
Znamiona naczyńiowe	327
Nowotwory łagodne	330
Brodawka łojotokowa	330
Włókniak	332
Bliznowiec	332
Tłuszczak	335
Ziarniniak naczyńiowy	335
22. Stany przednowotworowe, rzekomonowotworowe i raki <i>in situ</i> – Jacek Szepietowski	337
Wprowadzenie	337
Stany przednowotworowe	338
Rogowacenie słoneczne	338
Róg skórny	340
Rogowacenie białe	341
Porentgenowskie późne uszkodzenie skóry	341
Stany rzekomonowotworowe	342
Rogowiak kolczystokomórkowy	342
Raki <i>in situ</i>	345
Choroba Bowena	345
Erytroplazja Queyrata	347
23. Nowotwory złośliwe – Feliks Wąsik, Agnieszka Wąsik-Kuprianowicz	349
Wprowadzenie	349
Nowotwory pochodzenia naskórkowego	349
Rak podstawnokomórkowy	350
Rak kolczystokomórkowy	352
Nowotwory pochodzenia melanocytowego	357
Czerniak złośliwy	357
24. Chłoniaki skóry – Jacek Szepietowski, Grzegorz Mazur	363
Wprowadzenie	363
Ziarniniak grzybiasty	366

Zespół Sezary'ego	373
Lymphomatoid papulosis	374
Siatkowica pagetoidalna	374
Chłoniak skóry z komórek B	375
25. Zaburzenia barwnikowe – Ryszard Żaba, Jacek Szepietowski	377
Wprowadzenie	377
Bielactwo nabyte	377
Ostuda	386
26. Choroby gruczołów potowych – Grażyna Szybejko-Machaj	389
Choroby gruczołów potowych ekrynowych	389
Uogólnione pocenie nadmierne	389
Zlokalizowane pocenie nadmierne	390
Pocenie zmniejszone	391
Poty złowonne	392
Potnica	392
Potówki	393
Ziarnistość czerwona nosa	394
Choroby gruczołów potowych apokrynowych	395
Choroba Foxa-Fordyce'a – potówki apokrynowe	395
Przewlekłe ropne zapalenie apokrynowych gruczołów potowych	396
27. Choroby gruczołów łojowych – Grażyna Szybejko-Machaj	399
Wprowadzenie	399
Łupież łojotokowy	400
<i>Pseudotinea amiantacea</i>	400
Trądzik pospolity	401
Trądzik niemowlęcy i trądzik dziecięcy	408
Trądzik kosmetyczny	409
Trądzik polekowy	409
Trądzik różowaty	410
Zapalenie skóry okołoustne	413
Lupoid prośówkowy rozsiany twarzy	414
Zapalenie łojotokowe skóry	414
28. Choroby włosów – Małgorzata Żak-Prelich	419
Wprowadzenie	419
Łysienie plackowate	419
Łysienie telogenowe	423
Łysienie androgenowe	425
Hirsutyzm	427
29. Psychodermatozy – Przemysław Pacan, Jacek Szepietowski	430
Wprowadzenie	430
Dysmorfofobia	431

Trichotilomania	432
Obłęd pasożytniczy	433
Samouszkodzenia	434
Zadrapania neurotyczne	434
Trądzik z samouszkodzenia	435

30. Choroby przenoszone drogą płciową – Janina Ruczkowska 438

Wprowadzenie	438
Kiła	439
Wrzód miękki	443
Chlamydiozy	444
Ziarnica weneryczna pachwin	444
Zakażenia dróg moczowo-płciowych i spojówek	445
Rzeżączka	447
Zakażenia pochwy	450
Bakteryjne zapalenie pochwy	450
Rzęsistkowe zapalenie pochwy	451
Drożdżakowe zapalenie pochwy	452
Zapalenie żołądki	453
Zakażenie cewki moczowej wywołane przez mikoplazmy	454
Opryszczka narządów płciowych	455

Skorowidz 458